

TIJDSCRIFT VOOR
Welzijnswerk

450 bladzijden • 10,00 € (incl. btw)
verkoopplaats • verspreiden met de
post • en digitaal

Themanummer:

- **Horen, zien en... spreken!**
Omgaan met (vermoedens van) seksueel
grensoverschrijdend gedrag

**VLAAMS
WELZIJNSVERBOND** vzw

Jaargang 28 • Nr 264 • december 2004

Inhoudsoverzicht

Jaargang 28 • Nr 264 • december 2004

Editor: Gehoord, gezien, gesproken... Het taboe doorbroken	3
Ethisch advies nr. 2: Hoe omgaan met vermoeden van seksueel grensoverschrijdend gedrag	5
De ontwikkeling van een zorgtraject (Peter ADRIAENSSENS)	17
De justitiële benadering (Frank HILTSEBAUT)	29
Zorg voor personen met een mentale handicap	40
De andere kant van de seksualiteit (Jan SOLVES)	41
Vermoeden van SGG (Jan SOLVES)	51
Mensen met een handicap en 'menselijke' seksualiteit (Ivo ABRAMS)	55
De zorg voor jonge kinderen (Kristel BOVIJN)	61
Adresen Vertrouwenscentra Kindermishandeling	63
Zorg voor personen met een NAH (Els VAN SAENE)	64
SGG door een medewerker (Veerle DEGRANDE en Carine WANDERSEKIN)	69
Zorg voor jongeren in de (bijzondere) jeugdzorg	73
Aanpak van SGG in het lowaliteitshandboek (Linda BEIRENS)	74
Hulpverlenend handelen vanuit een zorgvisie	80
"Alle journalisten, eruit. Nul" (Edgard ECKMANN)	81
Crisiscommunicatie bij SGG. Een praktijkverhaal (Magda DUPONT)	87
Op weg naar een beleidskader (Fons GEERTS)	92
Een reactie vanuit het ouderperspectief	100
Verwachtingen t.a.v. voorzieningen, overheid en samenleving (Peter ADRIAENSSENS)	101
Een beknopte bibliografie	108
Kort genoteerd	109
Agenda	114

Verbond van instellingen voor welzijnswerk

EDITO*Gehoord, gezien, gesproken... Het taboe doorbroken?*

Het Vlaams Welzijnsverbond organiseerde op 14 oktober 2004 een studiedag met als titel: "Horen, zien en... spreken" naar aanleiding van het tweede advies van de ethische commissie van het Vlaams Welzijnsverbond over "Hoe omgaan met (vermoedens van) seksueel grensoverschrijdend gedrag in voorzieningen."

Het werd een deugddoende dag, met aan de lijve gevoelde waardering voor de talrijke welzijnswerkers en experts die er binnen en buiten de commissie een jaar lang aan hadden meegewerkt. Niet alleen omwille van de overweldigende respons (ongeveer 40 mensen moesten wegens plaatsgebrek geweigerd worden), maar tegelijk was dit op zich een niet mis te verstaan signaal van (h)erkenning van het aangekaarte probleem in heel het welzijnswerk, dat sowieso taboedoorbrekend was. Dat het verbond daarmee zijn nek heeft durven uitsteken, ook naar de buitenwereld, werd door velen in hoge mate gewaardeerd. Zelden was er op een congres een zo bevruchtende dialectiek en mix tussen informatie en inzichtverwerving, ervaringsuitwisseling en reflectie over een beter eigen beleid.

Bij de start werd meteen de goede toon gezet door het bijzonder beklijvend getuigenis van de Raad van Ouders in de jeugdhulp, meesterlijk gebracht door actrice Veerle Malschaert. Ook de combinatie van visiesessies en vervolgwergroepen bleek een schot in de roos. De basisinzichten op visie, zorg en recht werden door experts terdege uiteengezet. In thematische en doelgroepgerichte workshop kon een 'start' gemaakt worden van een vertaling naar de eigen voorziening. De meeste teksten van de visiesessies en de startgroepen vindt u, naast de tekst van het advies, in dit themanummer terug. Enkele startgroepen baseerden zich op eerder in dit tijdschrift verschenen artikels. Daarvan vindt u de referenties terug. De tekst met bouwstenen voor het uitwerken van een visie op seksualiteitsbeleving hebt u echter nog te goed. Deze tekst wordt zo breed uitgewerkt dat hij in een later nummer zal worden aangeboden.

Het materiaal dat hier wordt aangereikt, zal hopelijk een nieuwe impuls geven en een hulp zijn bij het werken aan een aangepast beleid rond omgaan met seksueel grensoverschrijdend gedrag (sgg) in de eigen voorziening. Voor velen lijkt het toch nog niet zo evident om daar in openheid over te spreken én aan te werken.

In zijn slottoespraak wees professor Adriaenssens er op dat, ondanks de goede opkomst, er wellicht nog heel wat voorzieningen aarzelend weg bleven, uit schrik

••••• voor een stigma dat hun imago niet ten goede zou komen. Dit heeft ook alles te maken met de reactie in de media en in de samenleving op dit soort problemen. Hij pleitte er dan ook voor dat voorzieningen en professionals van overheid, inspectie, parket en media voldoende ruimte en vertrouwen zouden krijgen, en erkenning van hun deskundigheid en specifieke verantwoordelijkheid om hun delicate opdracht, ook in moeilijke probleemsituaties, te kunnen opnemen.

••••• Hier is wellicht plaats voor een basischarter of protocol met visie en afspraken rond samenwerking en taakverdeling tussen de belangrijkste betrokken actoren. Op dit moment durft dit wel eens anders uitpakken en is sensatiezucht en brutaal machtsmisbruik soms - spijtig genoeg - van de partij. En daarmee maakt men - wellicht zonder het te weten en te willen - vele nieuwe slachtoffers.

••••• Het taboe doorbreken is dan ook een werkwoord, en een strijd die op vele fronten tegelijk moet gestreden en gewonnen worden. Reden genoeg om met de nodige ondersteuning aan de slag te gaan. Want zoveel is duidelijk: iedereen wordt vroeg of laat geconfronteerd met sgg, en niemand kan het zich permitteren om daarmee onvoorbereid en 'ongewapend' te moeten omgaan. Het Centrum voor Ethiek en Zingeving in het welzijnswerk en bepaalde leden van de ethische commissie zijn voor die ondersteuning aanspreekbaar. Dat kan in de eigen voorziening of via de intervisieachtige start- en vervolggroepen.

••••• Het wordt dan ook hoog tijd om uw interesse bekend te maken voor deelname aan deze start- en vervolg groepen, die na nieuwjaar rond verschillende subthema's tot een bruikbaar resultaat zullen trachten te komen.

De redactie

Hulp nodig bij de implementatie van het advies?

Contacteer het

CEZ – Centrum Ethiek en Zingeving in het welzijnswerk,
p/a Vlaams Welzijnsverbond,
Guimardstraat 1,
1040 Brussel,
tel. 02 511 44 70
e-mail: ludo.decort@vlaamswelzijnsverbond.be.

We zoeken dan samen met u een gepaste oplossing.